

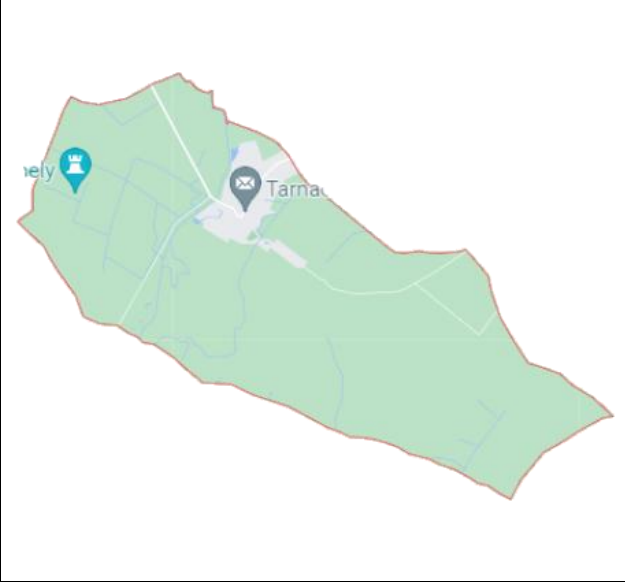

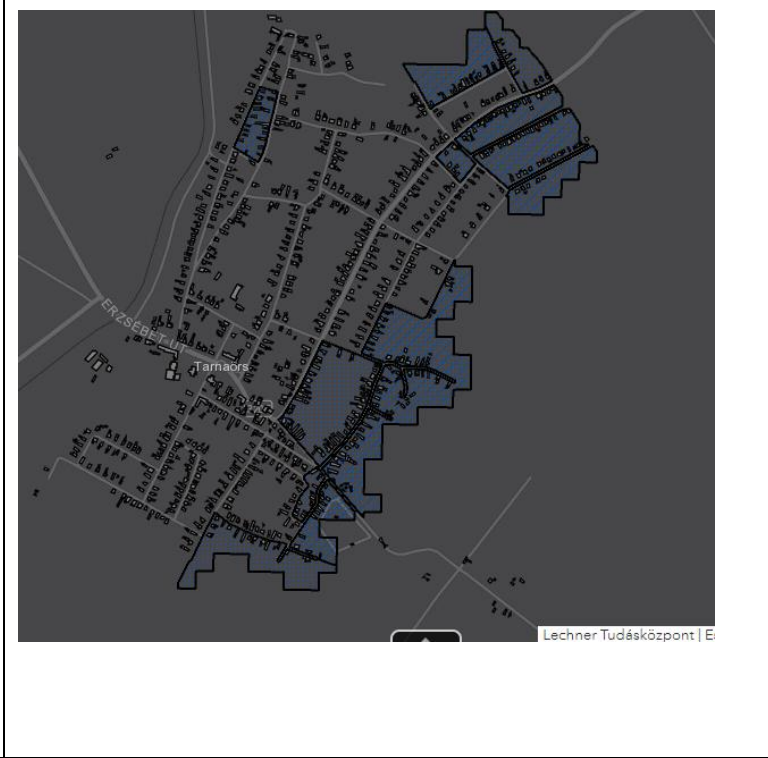
Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Tarnaörs

Település: Tarnaörs

megye: Heves:Hevesi járás

Dátum: 2022.06.22.

	<p>Terület: 3028 hektár Lakónépeesség: 1841 Jogállás: község Járás: Hevesi járás Megye: Heves</p> <p>Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: <u>IGEN/NEM</u></p> <p>Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: <u>IGEN/NEM</u></p>
<p>Település térképe</p>	<p>Jogosultság adatok</p>
	
<p>Eladósodottság-térkép</p>	<p>Szegregátum-térkép</p>

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Tarnaörs	
Megye	Heves	
Járás	Hevesi	
Programba vonás köre	4	
Szervezet neve		
Lakosságszám (2021)	1841	
Lakosságszám változása 2021/2011 (%)	98%	
15 év alattiak aránya (2021)	24,3%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	113%	
60 éves és idősebbek aránya	19%	
60 éves és idősebbek számának változása 2021/2012 (%)	98%	
Lakásszám (2011)	747	
Üres lakások száma (2011)	92	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	510	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	154	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	510	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	224	
Lakások száma (2019)	745	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	730	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	0	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	686	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	494	
WC nélküli lakások száma (2019)	163	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	196	
Egy szobára jutó lakó (2021)	1	
Egy főre jutó szja alap, ezer Ft (2019)	1559874 Ft	
Egy főre jutó szja alap klaszter átlagtól való eltérése,% (2019)	99%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	1800000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	55	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	11	

1 A település leírása

1.1 A település pozíciója

Tarnaörs község Heves megye déli részén, a Tarna folyó bal partján, Jász-Nagykun-Szolnok megye közvetlen szomszédságában, síkságon terül el. A lakosság főként mezőgazdaságból és állattenyésztésből él. A vallását gyakorló népesség jellemzően római katolikus. A község népességszáma évek óta állandó: 1850 fő körüli. A község közigazgatási területe 3031 ha. A településen vezetékös gáz, víz elektromos áram, kábel tv és internet érhető, útjai aszfaltozottak. Előnyös abból a szempontból, hogy a térségben több nagyvároshoz is viszonylag egyforma távolságra van 20-30 km belátható távolságban és jól közlekedhető autóval. A hozzájuk vezető útszakaszokból egy pár km még nincs javítva. Amire, ígéretet kaptak, hogy a közeljövőben felújítják. Hátrány a tömegközlekedés szempontjából, a hevesi járás dél, dél-nyugat legszélén fekszik a település a megyeszékhelytől, 62 km-re. A szolgáltatások szempontjából Heves település 24 km a járási központjuk, itt vannak olyan szolgáltatások, amik elérhetőek számukra pl: (kormányablak, és bármilyen szociális ügyintézés) ami a községükben nem található, de viszont egészségügyi szűrés és kivizsgálás tekintetében, beküldik őket Egerbe, ami viszont nem olyan közel van. A település a 90-s években, kérték és voltak kezdeményezések, hogy inkább tartoznának járásilag a Jász- Nagykun Solnok megyéhez, de ezt a nagyobb vezetők elvetették. Viszont Jászberényhez 22 km és Jászárokszálláshoz, pedig 10 km távolságra van. A településen élők, sokszor inkább ezen, településeket részesítik előnybe, ide mennek bevásárolni, orvoshoz, bármilyen nagyobb problémáik itt oldják meg.

Közösségi közlekedés:

A főbb útvonalaktól (31, számú főút, -24km, M3-22 km) fekszik a településtől,

Volánbusz:

A település megközelíthető

Gyöngyös irányából 30 km

Heves irányából 25 km

Jászberény irányából 22 km

Eger irányából 62 km

Volánbusz:

A településről busszal megközelíthető, Eger – a megyeszékhely, csak átszállással lehet eljutni. Az elmúlt években volt közvetlen járat Heves-Tarnaörs- Budapest irányába napi három alkalommal. Ezen járatokat megszüntették, amit nehezményeznek is, mert ezzel a járással sokkal hamarabb értek a fővárosba, mint a megyeszékhelyre ahol a szolgáltatásokat

pl: (egészségügyi szűrések, vizsgálatok) gyorsabban tudták igénybe venni, valamint a felsőfokú intézményekben továbbtanuló diákok számára is kedvezőbb volt.

A járási központba, és Jászberény megfelelőnek mondható. Valamint Gyöngyös településre is ellehet jutni, de lehetne jobb, kevésnek mondható a járatűrűség.

- Tarnaörs-Jászberény: hétköznapi 8 járat legkésőbb 20.48-kor
- Hétfégen: 1 járat 07.09.kor
- Jászberény - Tarnaörs: hétköznapi 7 járat legkésőbb 22.38.-kor
- Hétfégen: 1 járat 06.30.
- Tarnaörs - Gyöngyös: hétköznapi 16 járat legkésőbb 20.18-kor
- Hétfégen: 14 járat 19.18. legkésőbb
- Gyöngyös - Tarnaörs: hétköznapi 15 járat legkésőbb 20.45-kor
- Hétfégen: 14 járat 20.45. legkésőbb
- Tarnaörs - Heves: hétköznapi 6 járat legkésőbb 16.36-kor
- Hétfégen: 6 járat 16.36. legkésőbb
- Heves - Tarnaörs: hétköznapi 8 járat legkésőbb 16.40-kor
- Hétfégen: 8 járat 18.40. legkésőbb

A környező településekhez képest megfelelő, hétköznapi a nagyvárások irányába közvetlenül 30 járat indul.

Vasúttal a települést nem lehet megközelíteni. A legközelebbi vasúti közlekedés az Vámosgyörk 17 km-re van.

Munkaerőpiac szempontjából

A település szempontjából több nagyváros is fontos

- Gyöngyös 30 km
- Heves 25 km
- Jászberény 22 km
- Jászárokszállás 10 km
- Eger 62 km
- Hatvan 46 km
- Budapest 99 km

ezen városok a legfontosabb munkaerő-piaci célpont az itt élő emberek számára.

A környező településekre, ipari parkokba, nagyon sok multi cég költözött fellendült a munkaerő piac az elmúlt években.

A település társadalmi és gazdasági szempontból elmaradott térségben helyezkedik el. A Korm. rendeletek alapján. A település vezetők, és intézményi beszélgetések után azt mondhatom, hogy a térségben lévő gyárak, építőipari vállalkozások, mezőgazdasági cégek, tudják alkalmazni az itt élő embereket, mondhatni elfogadható munkabérért.

A munkáltatók gyakran segítik a munkahelyre való eljutást, a településről saját autóbusszokkal szállítják a dolgozókat a munkahelyekre.

A közmunkaprogramban 13 fő dolgozik ebből 7 férfi aki, már közel áll a nyugdíjhoz.

Fő foglalkoztatási formák a célcsoport tekintetében:

Gyöngyös

- B. Braun Medical Kft. / orvosi segédeszközök gyártása
- Schneider Elektri / villanyszerelési eszközök gyártása /
- Modine Hungaria /alkatrész gyártás/
- Giant Gyártó Hunagary Kft. /kerékpárgyártó üzem/
- P&G Hyginett Kft /pelenka, és mosószer, öblítő gyártás/
- Procter&Gamble
- Stanley Electric KFT. /Autóipari villamosság berendezések gyártása/
- Pannon Concept Kft.
- Apollo Tyres Kft Gumiabroncs gyártó üzem.

Jászárokszállás

- Rosenberg Kft számítógépes tartozékok gyártása
- Faurecia Emissions Control Technologies, Hungary Kft

Jászberény

- Jász-Plasztik Kft. szerszámgyártó kft.
- Ferro-Press Fémipari Szolgáltató Kft. fémmegmunkáló üzem.

Jászfényszaru

- Samsung Electronics Magyar Zrt.

Heves

- Hevesgép Kft. fémmegmunkáló ipari cég.

Hatvan

- Robert Bosch Elektronika Kft. háztartási gépalkatrészek gyártása

A helyi emberek ezen, cégeknél dolgoznak, vannak a cégek, akik küldenek saját céges buszt három, vagy négy műszakba.

Helyi, környékbeli mezőgazdasági vállalkozások: idényszerűen zöldség és gyümölcs szüretnél alkalmaznak még további embereket. Ezek alkalmi munkák.

- Helyi roma építőipari vállalkozók a településen a helyi vezetők elmondása alapján. 10-15 van, aki még közel 100-150 embert visznek és hoznak napi rendszerességgel, heti kifizetéssel.

Ezek nem tudni, hogy illegális, vagy legális munkaviszonyok, de a munkájuk folyamatos és télen, nyáron járnak.

A roma lakosság 80% dolgozik valamilyen formában, a helyi becslések szerint. Ezen felül az elmúlt években elterjedt a nevelőszülői hálózat. Az iskolavezető által, 35 gyerekről beszél, aki nevelőszülőkhöz van kihelyezve és pozitívan beszélt a szülőkről, hogy a gyerekekért kellően megtesznek mindent.

Elérhető szolgáltatások a településen:

Alapfokú oktatási intézmények

- Óvoda 104 gyerek 98% roma
- Általános iskola 1-8 évfolyamos. 207 gyerek 180 roma 75% HHH, vagy HH jogosultságú.

Az óvodai nevelés kötelező feladatát a Tarnaörsi Óvoda keretein belül látja el, az óvodában 104 gyermek 98% roma 80% HHH - vagy HH. Az óvodában van a felügyelete és fejlesztése valósul meg. A gyermekeket több csoportban, reggel hét órától fél ötig kapnak ellátást.

A településen általános iskola is működik, 207 gyerek, (75% rgyvk.) Az iskolavezető 39 éve itt dolgozik 25 évig helyettes, azóta pedig igazgató. Ismeri a családokat, szülőket nagyszülőket is tanította. Azt mondta, hogy vannak szülők, akik letagadják a szakmunkás bizonyítványukat, hogy önkormányzatnál való juttatásokban részt vegyenek.

A településen az iskolában működik főzőkonyha a gyereketkeztetést és a szociális étkeztetést innen oldják meg, 450 ebéd kerül kiosztásra naponta.

Közművelődési intézmény

- Művelődési ház, könyvtár az óvodán belül működik.

Egészségügyi alapellátás:

- Házi orvos minden munkanap
- Iskolai-egészségügyi ellátás
- védőnői szolgálat 3,5 nap Kedd, Szerda, Csütörtök, teljes nap Hétfőn csak délután.
- gyógyszerár minden munkanap
- fogorvos héten összességében 4 napot fed le munkanapokon de.-du
- gyógyszerár minden munkanap.

A településen van házi orvos, az ellátást biztosítja az önkormányzat. Az ellátást a hét, mindennapján igénybe veheti a lakosság. A településnek nincs külön gyermekorvosa, a házi orvos egy személyben látja el a gyermekeket és felnőtteket. A védőnő terhes tanácsadást, óvodai, iskolai szűréseket lát el. A fogorvosi ellátás is helyben van településen naponta biztosított a gyermekek és felnőttek részére. Fiók gyógyszerár napi szintű szolgáltatást biztosít. Összehasonlítva azonos lakosság számú településsel ezen szolgáltatások tekintetében is jobban áll a település.

Szociális és gyermekvédelmi alapellátások:

Következő szociális szolgáltatásokat biztosítja Alapszolgáltatási Központ keretében:

- család-és gyermekjóléti szolgálat hetente 3 alkalommal. hétfő-kedd- szerda teljes munkaidőben
- házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés helyben megoldott. Idősek nappali szociális ellátása- Nyugdijas klub 2004 óta működik.
- szociális étkeztetés, működik a településen

Közműszolgáltatók

- Ivóvíz ellátás-üzemeltető az ÉRV. Zrt.
- Szennyvízcsatorna –nincs a településen, egyedi szennyvíztározójuk van.

- Villamos-áram elérhető.
- Szemétszállítás- megoldott.

Tarnaörs településen elérhető egyéb szolgáltatások:

- Postahivatal minden munkanap.
- Kábel televízió, Internet
- Vezetékes – és mobil telefonhálózat
- Vendéglátóhely 1 db (kocsma)
- bolt 7
- Húsbolt
- Heti 6 nap piac tér működtetése, 20-25 kereskedő
- virágbolt

Lakosságszám (2021)	1841	
Lakosságszám változása 2021/2011 (%)	98%	
15 év alattiak aránya (2021)	24,3%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	113%	
60 éves és idősebbek aránya (2021)	19%	
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	98%	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	510	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	154	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	510	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	224	
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	1559874 Ft	
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától,% (2019)	99%	

A lakosság száma 2021-ben 1841 fő volt, 10 év alatt, 2011 óta 2%-os csökkentést jelentett. A 15 év alatti gyerekek aránya a lakosság több mint egynegyedét teszik ki (24,3%), míg (60 évesek és idősebbek aránya 19%. A fiatalok száma nőtt az idősek száma csökken tendenciát mutat.

A helyiek a településen hiányzó szolgáltatásokat, leginkább Jászberényben, de Hevesen, vagy Gyöngyösön, tudják igénybe venni.

Nyertes pályázatok az elmúlt években:

- UMVP III. tengely falumegújítás és - fejlesztés jogcím 9.450.382-FT

- ÉMOP-3.1.3/B-09-2010-0089 A polgármesteri hivatali szolgáltatások minőségének javítása, energiatakarékos felújítás és átalakítás révén, Tarnaörsön
- TIOP-1.1.1-07/1-2008-0267 A Tarnaörsi Önkormányzat Intézménye mindig fontos és kiemelt feladatának tartotta a bármely hátrányos helyzettel érkező gyermek önmaga szintjére történő felzárkóztatását. 10200000 Ft
- ÉMOP-4.3.1/2/2F-2f-2009-0016 Tarnaörsi iskola felújítása és a Boconádi iskola felújítása, bővítése. 408.980.645-FT
- ÉMOP-4.3.1/A-09-2010-0010 Tarnaörsi óvoda kapacitásbővítéssel egybekötött infrastrukturális fejlesztése
- ÉMOP-4.2.2.-09-2009-0167 A Tarnaörsi Polgármesteri Hivatal akadálymentesítése Csatlakozási konstrukció az Önkormányzati ASP Rendszer országos kiterjesztéséhez. 14.130.000-FT
- MFP-ÖTU/2020 A Dózsa György út és a Víg út burkolatának felújítása Tarnaörs községben 9.999.700-FT
- MFP-OEF/2020 A Tarnaörsi óvodaépület felújítása 6.000.750-FT
- MFP-EIM/2020 Elhagyott ingatlanok közcélra történő megvásárlása – 2020
4.999.590-FT
- MFP-FVT/2020 Temetői infrastruktúra fejlesztése – 2020 4.000.500-FT
- MFP-UHK/2021 Út, híd, kerékpárforgalmi létesítmény építése/felújítása – 2021
9.999.700-FT
- MFP-ÖTIF/2021 Temető fejlesztése Tarnaörs községben – 2021
4.000.500-FT
- MFP-BJA/2022 Önkormányzati járdaépítés/felújítás támogatása – 2022
- MFP-ÖTIF/2022 Önkormányzati temetők infrastrukturális fejlesztése - 2022
- MFP-ÖTIF/2022 Út, híd, kerékpárforgalmi létesítmény, vízelvezető rendszer építése/felújítása- 2022

Következtetések a település.

... térségi pozíciója tekintetében:

- földrajzi elhelyezkedés pozíciója kimondottan jónak mondható: van nagyon sok foglalkoztató cég, gyár, akik még a munkába járást is megoldják. Helyi vezetők azt mondják, hogy a település roma lakosság tekintetében 75-80 % dolgozik. Az iskolavezető arról számolt be, hogy az elmúlt hetekben, volt családlátogatáson, az egész utcában 2 idős embert talált otthon mindenhol a szülők dolgoztak.. Ezen felül még elterjedt a nevelő szülői hálózat is. A térségben lévő munkahelyek jól elérhetőek. A közlekedési viszonyok megfelelőek, az útviszonyok jók, és a közösségi közlekedés is megfelelő. A hátrányos helyzetű emberek jelenleg, többségük, dolgozik és arról számolnak be, hogy az állam által nyújtott kedvezmények, segítették őket, hogy legális munkaerőpiacon helyezkedjenek el mint pl:(**25 év alatti adókedvezmény, valamint 3 gyerekes adójóváírás miatt**) elkezdtek hivatalos munkahelyeken dolgozni, annak ellenére, hogy egyik másiknál a végrehajtó megkezdi a levonásokat.

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

- a település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya nő a településen. Bár a népszámláláskor népszámlálási adatok alapján sokan nem nyilatkoztak az etnikai hovatartozásukról, de a településen 60-70%-ában roma emberek élnek. A falu lakosságmegtartó erejét jelentősen befolyásolja a lakosság aránya, és azon személyek, akik rongálnak, drogoznak, nem dolgoznak, rombolják saját környezetüket. Miattuk van egy elvándorlás a nem roma lakosság köréből. A településen különböző státuszú roma közösség él. Nagyon sokan vagyonos vállalkozók, jelentős anyagi forrással, ezzel ellentétben sok az egyszerű körülmények között élő család.

1.1 A település szerkezetének leírása

Tarnaörs infrastrukturális ellátottság szempontjából jónak mondható

Az önkormányzat tulajdonába lévő utak 75% aszfaltozott. Vannak utcák, amikben most újítják a járdákat. Folyamatosan pályáznak, hogy a település egészében aszfaltozott legyen. Visznek település felé 3 km szakasz még nincs felújítva, erre a hevesi országgyűlési képviselőjüktől ígéretet kaptak, hogy idén ez az útszakasz is felújításra kerül.

Közműellátottság

Vezetékes ivóvíz és gáz, villany mindenki számára elérhető.

A víz, villany a helyi vezetők elmondása alapján, is azt támasszák alá, hogy majd minden lakásban van mindkét közmű. A családok nagy része fával fűt, de az utóbbi években kezd elterjedni a gáz is. A családsegítő elmondása alapján, a roma családok 5%-ban nincs bevezetve víz, az áram mindenki számára elérhető és nem illegális. A wc/fürdő, pedig kb. ugyanennyi százalékban lehet érintett.

Villamos áram és a gázfogyasztásánál is elterjedt a kártyás mérőóra felszerelése a családsegítő azt mondta, hogy a roma lakosság 60-70%-nál. ezek az órák vannak kihelyezve..

Az illegális áramlopás az elmúlt évekbe visszaszorult már igen ritkán hallani róla. A villany jelenleg minden házon van, arról nincs tudásuk, hogy legálisan, vagy illegálisan használják a benne élők.

A roma lakosság 80% fával fűt, 20%-uk pedig már gázzal.

Lakások száma (2019)	745	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	730	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	0	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	686	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	494	

KSH 2011 adatok alapján, a szegregált terület és szegregációval veszélyeztetett terület majd az 1/4 –e településnek. A helyi vezetőket kérdeztem a szegregátumról, és szegregációval veszélyeztetett területekről, leszakadó településrészekről. Egybehangzó véleményük az volt, hogy náluk ilyen területek nincsenek. Vannak problémás családok, személyek ez közel 20-30 fő összesen. Ők a drog miatt kerültek ilyen helyzetbe, és ezt szeretnék a településükön, ha vissza lehetne szorítani.

A települést végig néztem közösen, a polgármesterrel és egyedül is. Azt kell mondanom, hogy van cigánysor, területek ahol cigányok többségben élnek abban az utcában. Ez a település lakosságarányából is adódik. Mindenki azt mondta, hogy a roma lakosság száma 1000-1100 fő 65-70% a településnek. Cigánysor a 90-es években épült szoc-polos házakból, ál közel 10-15 ingatlanból áll, de állapotuk és környezetük nem olyan, mint más településeken. Gondolok én arra, hogy kívülről nem romos cserepek és a tető rendezett az udvarok nem szemetesek. Kívülről a vakolat rendben van és a nyílászárók is minden ház tekintetében, amiben laknak elfogadható. Az iskolaigazgató úr még azt is mondta, hogy belülről még tisztább és igényesebb a környezet, mennek egymás után a roma asszonyok, ha látnak egymásnál valami szépet, mindegy mennyibe kerül nekik is kell. A polgármester úr, aki születése óta itt él a településen, és 20 éve polgármester. Úgy jellemezte a roma lakosságot, hogy kifejezetten, tiszták és igényesek, ha őt kávéval kínálják, meg mikor látogatja körbe a falut, fenntartások nélkül fogadja el, mert tudja, hogy tiszták és rendezettek.

A HEP 2019 adatok alapján:

Nincs szegregátum Tarnaörsön.

A település lakossága alacsony iskolai végzettségű, de néhányuk, még ha van is szakmunkás végzettsége azt is letagadja, állítja az iskolai vezető. Ennek ellenére, a környező településre települő cégek, gyárak tudják őket alkalmazni pl: (operátor, segédmunka, betanított munka) bérük: 250-300 ezer-Ft kedvezmények nélkül, akinek van adójóváírása az még többet is tud keresni. A kritikus lakáshelyzetet és telepi környezetet, ennek hatásnak köszönhetik, ha nem lenne ilyen jövedelmi viszonyuk a mutató számok alapján itt is nagyon rossz lenne a helyzet.

Lakásszám (2011)	747	
Üres lakások száma (2011)	92	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	510	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	154	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	510	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	224	
Lakások száma (2019)	745	
WC nélküli lakások száma (2011)	163	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	196	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	1800000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	55	

Lakások száma: 2011/2019-ben 747-745-re lakás 2 csökkent.

A településen a 2019-2020 évben 55 tranzakció volt, ami az éves szinten 8 % az országos átlag felett van.

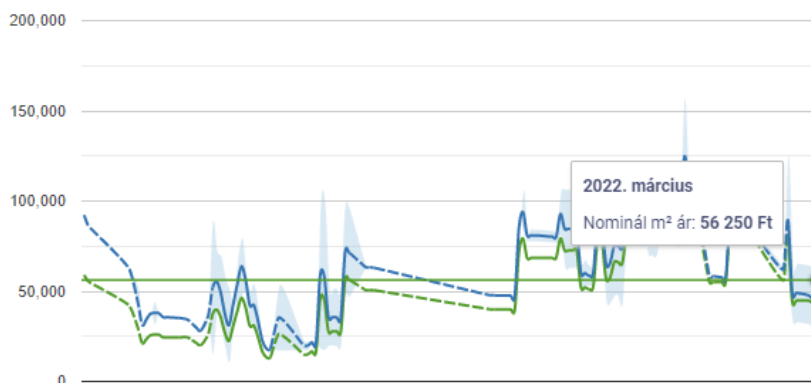
Ingatlanet.hu. adatai alapján a 2022 adatok:

Tarnaörs ingatlanainak négyzetméter ár alakulása

Családi ház

Családi ház négyzetméter árának alakulása

1 m² Add meg az alapterületet és kalkulálj átlagárat!

Eladó házak: <https://ingatlan.com/tarnaors/elado+haz>

9 db átlagosan nm árak 53.000 Ft - 266.000-Ft ig

3,5 Millió Ft -10 Millió Ft-ig

Lakóingatlanok

A településen 745 lakóingatlan áll, amelyek nagy része komfortos, félkomfortos ingatlanok. A falu összképét illetően vannak, rendezett, és szép, lakóházak, de vannak romos épületek kerítés nélküli házak, piszkos rendezetlen udvarok 22 épület áll elhagyatottan romosan a településen bontásra várva. A településen családi házakban élnek az emberek, 2019 KSH adatok szerint 745 lakás van nyilvántartva. A meglévő házak egy része nagyon régi épület, a másik részük a rendszerváltás előtt. illetve ezt követően épült szociálpolitikai kedvezményből épült ingatlanok, ezen felül, vannak még vályogházak is.

A szociálpolitikai kedvezmény megszűnése és jövedelmi viszonyok romlása miatt a lakásállomány száma nem nőtt. Az elmúlt években az állam által nyújtott Családi Otthonteremtési Támogatás (CSOK) a településen is hatással volt az igénylők a meglévő lakásokat vásárolják, meg, és nem építenek újat. Ez a lakástranzakció száma is bizonyítja. Valamint az iskolavezető arról számolt be, hogy az elmúlt években a fiatalok tudtak lakást vásárolni a CSOK kedvezményre az idősek ott maradtak viszonylag nagy ingatlanba, és valakinek az ösztönzésére, hogy ők ne magukba éljenek, kezdődött el egy nevelőszülői hálózat, ami jelenleg jól működik. Ezek az idős szülők több gyermeket is magukhoz fogadtak.

A szegregátumban a házak állaga romos, nyílászárók hiánya, valamint tető, és kémény problémák jelentkeznek több ingatlan esetében. Régi tetőszerkezet korhadt, cserepek repedezettek, hiányosak a falakról a vakolat, nyílászárók tönkrementek. Sok ház kívülről salétromos. Ezen jegyekről ebben a településen nem beszélhetek. Ezen településen a lakás-felújítási program is sok családot érintett, nagy valószínűséggel a roma építési vállalkozók segítették, őket hogy igénybe tudják venni a támogatást.

A faluban vannak üres ingatlanok, 10-20 polgármester úr, elmondása alapján, ezekről nem tudni, hogy eladók-e. Hirdetésre került eladó ingatlanok 9 van a településen.

A régi vályog házak, állapota egyre inkább romlik.

A fejezet célja, fő következtetései

Következtetés a településre jellemző területi szegregáció jellegének és mértékének tekintetében:

- településen belül mindenki arról számolt be, hogy nincs szegregátum. Nincs konfliktus roma és roma között. Nincs cigány- magyar ellentét. A probléma, a drog, ami, ha megszűnne, akkor sokkal élhetőbb lenne a település. Túlszűfoltóság 8-10 családnál jelentkezhet.

1.2 Lakhatással kapcsolatos fejlesztések

Az elmúlt években az állam által nyújtott Családi Otthonteremtési Támogatás (CSOK) a településen is hatással volt családokra. Az igénylők azonban a meglévő lakásokat vásárolják meg, és nem építenek újat.

1.3 Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban

A polgármester úr együttműködő, teljes mértékben támogatja a programot, de szerinte itt a családok többsége ragaszkodik a saját tulajdonviszonyhoz, a fiatalok pedig pont ezért nem mennek külön háztartásba, mert meg akarnak erősödni, hogy saját házat tudjanak venni. Ő szerinte, ezen településen nem lesz igény, és nem hasznos beruházás. nem szándékozik, a programba részt venni még a kiválasztásban sem akar részt vállalni. Szerinte csak konfliktust teremt a településen.

A településről történő kifelé mobilizáció blokkolásához nem fűződik érdeke. Szeretné, hogy a településen nem roma lakosok számára is csábító legyen. A jövőben kezdjenek el letelepedni, vagy ne vándoroljanak el. Számára a fele-fele lenne egészséges és élhető mindenki számára. Nagyon fontosnak tarja a szolgáltatásokat, és a gazdaságélénkítést. Aktív szerepet vállal a közösség és a település életében. Aktívan dolgozik a település életében, napi kapcsolatban van az intézményekkel, és a település lakosságával.

A településen nem volt lakhatási beavatkozással kapcsolatos program, az elmúlt években, de a CSOK hatással volt a belső lakás piacra.

Elmondása alapján 1000-1100 főre becsüli a roma lakosságot a település 65-70% -a.. Nem mindenkivel van, probléma többségük teljesen beilleszkedett a település életébe, és rendezett körülmények között él. Tudta számosítani jelenleg 20-25 ember, vagy család, akinek a drog miatt vannak problémái, és ez által a környezetének és családjának is. Arról számolt be, hogy vannak, olyan súlyos problémák mikor már az édesanya kéri a település vezetését, hogy csináljanak, gyermekével valamit vitessék börtönbe, mert nem lehet vele együtt élni.

Akikkel probléma van, azok drogosok, munkanélküliek alkoholisták olyan családok akik, lopnak, rongálnak, tönkre teszik saját otthonukat és környezetüket. Ez miatt nincs a településnek megtartó ereje.

A kiválasztásban sem akar részt venni. A bérlakás programot jelenleg ezen a településen nem tartja célzott jó döntésnek.

Következtetések az önkormányzat együttműködési készségét illetően:

- a bérlakásfejlesztésekkel szemben van fenntartása (régóta polgármester elfogadott a településen), Az interjúban lévő kérését, válaszait a program megkezdése után

újra kell vizsgálni. Az igénybe vevőket, vagy a programba bevont célcsoportot kell kérdezni a bérlakás programról, hogy lesz-e rá igény.

2 A lakosság helyzete

Foglalkoztatottság

Jelenleg 13 fő közfoglalkoztatott, 6 nő és 7 férfi. További 25 fő önkormányzati alkalmazott. Településen az utóbbi években folyamatosan nő a regisztrált vállalkozók száma. Ezek többsége építési vállalkozások, akik több buszt is indítanak helyből. A környező nagy városokban, az alacsony iskolázott embereket is foglalkoztatnak, nagy százalékban.

HEP adatai: 2019-ből:

A 8 általánosnál alacsonyabb végzettséggel rendelkezők száma a 2012-es adatokhoz képest csökkenést mutat. Az általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma növekedett a regisztrált munkanélküliek számához képest. Az általános iskolai végzettség magasabb száma 2012-től folyamatosan csökken. Az iskolai igazgató úr azt mondja, hogy van egy folyamat, ami kedvező volt, sok roma gyermekük felsőfokú végzettséget szerzett. Köztük a családsegítő, gyógyszerész és volt, aki jogi egyetemet is végzett. A probléma, hogy ezek az emberek jelenleg nem példaképek. Ennek indoka, hogy a településük környezetükbe van egy fajta gazdasági fellendülés, ami viszont jó, hogy van majdnem mindenkinek viszonylag jó bérért dolgozik. A szülők így tudják mondani, hogy minek tanulsz, tovább hát látod én is dolgozok és megélünk így is. Az iskolavezető azt mondta, hogy 20 tanulóból 8 gyerek fejezi be a középiskolát, és ennek töredéke tanul még tovább.

Probléma: alacsony iskolai végzettség

Gyermek és családvédelem szempontjából.

A Gyermekvédelmi Szolgálat munkatársai az elmúlt évben a családon belüli veszélyeztetettség, bántalmazás nem jellemző, Védelembe vett gyermeke száma az elmúlt évben 42 gyerek. Kiemelés 2 családból, 4 gyerek szülői elhanyagolás, drog.

Alapprobléma az iskolai hiányzások.

Fő szociális problémák: eladósodottsági, szülői elhanyagolás, bántalmazás, alkoholizmus, és terjedő drogfogyasztás. Helyi drog kereskedelemről nem tud senki, de a környező településekről beszerzik a drogot.

Ez nagyban megnehezíti a munkavállalást. A munkamotiváció és kitartás, a kötöttségtűrés hiányát.

A település gazdasága, a lakosság gazdasági helyzete:

A településen nincs foglalkoztató cég a kereskedelmi egységek és idényjellegű mezőgazdasági munkák vannak. Van a településen van posta több élelmiszer bolt 1 vendéglátóegység, húsbolt és virágbolt.

Folyamatban lévő beruházások nincsenek. A fejlesztést a településen a piactér megújításában látják, valamint, utcák és közterek karbantartásában. További szolgáltatások és szakemberek ide csábításában, hogy ne legyen szakember hiány az iskolában, óvodában szeretnék, hogy településük mindenki számára elérhető legyen.

Ezen feladat nagyon fontos, annak ellenére, is hogy jelenleg sokan dolgoznak, mert látni, hogy reggel mennek, és este jönnek.

A fejezet következtetései

Családtípus	Családok száma
<u>Teljes nyomorban élő családok:</u> hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség jelen van. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	3-5
<u>Minimális öfenntartó képességgel rendelkező családok:</u> megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszhető a család munkaerőpiaci részvétele.	25-30
<u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok:</u> viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkából származik. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvétel fejlesztésére itt is szükség lehet.	120-150

3 A lakásállomány helyzete

A háztartások legtöbbször van wc/fürdőszoba, vagy ha, nincs akkor is megoldott a víz a településen annak ellenére, hogy magas annak a száma, hogy lakáson belül van a víz 22 db közkút van. A családsegítő becslése szerint maximum 20 ingatlannál van kinti wc.

A családok többségének lakhatási viszonyai iskolavezető hetente jár ki családlátogatásra, az elmondása alapján a belső környezet nem tükrözi a külsőt. Többet fordítanak, a belső burkolatokra, festésre és bútorzatra.

A faluban lévő 85 lakás/ház nem található benti illemhely. A házak állapota évről évre romlik, jellemzően több évtizede épült, felszereltsége alacsony.

- Lakónépesség 1841 KSH adatai alapján
- roma népesség aránya 65-70 %,
- Lakható ingatlanok 745 ház, önkormányzat szerint kb. 700.-710.

A településen jellemzően vannak üres ingatlanok ezek száma jelenleg 10-20 körülire tehető. A megüresedett ingatlanokat próbálják a tulajdonosok eladni, ha túl magas árat kérnek érte, akkor üresen áll, romos torzókká válnak az idő múlásával. A településen ezek rontják a település képet.

Eladó ingatlan a településen van, ha jó állapotú és az eladónak komolyak az eladási szándékai azonnal megveszik a helyi fiatalok az állami támogatásokat kihasználva.

Üres telek a településen belül 5-10.

Lakásfenntartási támogatás 2021-ben lakásfenntartási települési támogatásban 200-300 család a lakás nagyságához és benne élők száma határozza meg az összeget 5000-20000-Ft-ig. A polgármester úr azt mondta, hogy lehet kivétel ha krízis van akkor adnak többet is.

Ahol életvitelszerűen élnek és életveszélyes állapotban 1-2 lehet a településen. Kritikus állapotban van és laknak benne 0-2 ház.

8-10 család él túlzásfolt lakásokban. Ezek a családok jellemzően sokgyerekes, többgenerációs együtt élő családok.

A falu lakóházai elöregedtek.

Közüzemmi vízhálózatba kapcsolt lakások 730. A többi háztartás a közkútról oldja meg a vízellátását.

Áramszolgáltatásba való bekötések 686. Az áramlopás nem jellemző a településre. Sokuknál az elmúlt időszakban, történt megállapodás a szolgáltatóval ezeknél megtörtént előrefizetős mérőóra felszereléséve. Előrefizetős mérőórával roma családom 60-70% rendelkezik a becslések szerint.

Az egykor jó állapotú házak felújítására az elmúlt években sokat fordítanak, így több olyan ház is van, ahol lakhatási krízishelyzet elhárult.

Nagyon sok a lepusztult lakás, nincs az udvarok nem elhanyagoltak.

Életveszélyes házról sok gondolkodás után tudtak mondani egyet a helyi vezetők.

A tulajdon viszonyok rendezettek. A polgármester és a családsegítő is azt mondta, hogy 95%-ban saját tulajdonukban laknak, az mer nem tudni és nincs köztudatban, hogy mennyire eladósodottak az ingatlanok. Vannak szívességi és rokoni használatok albérletek, de inkább megpróbálnak a fiatal családok lakást venni a településen (CSOK) kedvezményt igénybe venni, és a kritériumoknak megfelelni.

A fejezet célja, fő következtetései

Lakástípusok (a lakott lakások tekintetében):	Lakások száma
életveszélyes házak	1-2
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	0-2
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetők (kb. 10 év),	10-20
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	100-150

4 A lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái

A település térségi pozíciója jó: közlekedése és megközelítése jónak mondható, a környező nagy foglalkoztatók foglalkoztatják a helyi embereket, a szolgáltatások megfelelőek. A tömegközlekedési lehetőségek tekintetében még lehetne javítani és a helyi igényekhez igazítani a járatokat. A megyeszékhely távol van, a járási központjuk közel van, de inkább a járság nagy városait részesítik előnybe a kedvezőbb szolgáltatások elérése miatt. Az autóbuszok munkanapokon 30 alkalommal érintik a települést, több irányába.

A település társadalmi összetétele település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya 65-70 % a településen belül, a nem roma háztartások nagy arányban elköltöznek a településről. A település lakosság száma a KSH adatai alapján csökkenő. A roma népesség aránya az elmúlt időszakban nőtt.

A településen belül a szegregált részek, vagy szegregációval veszélyeztetett területek a település 1/4 teszi ki. A régi lakások állapota egyre inkább romlik.

Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálva

Családtípusok Lakástípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális öfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
azonnali életveszélyt jelentő lakás	1	9	0	10	10
rossz lakásállag, még nem életveszély, de	0	0	0	0	0

nem érdemes rajta semmit csinálni					
nagyon rossz állapotú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)	0	20	40	60	60
olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni	0	20	100	120	120
Adott családtípusban a lakhatási helyzet szerint beazonosított családok száma összesen	1	49	140	190	190
Az adott családtípusba tartozó családok száma összesen	1	49	140	190	190

4.2 Fő beavatkozási irányok kijelölése és prioritizálási szintek leírása

A lakhatási viszonyok javítását célzó beavatkozások megalapozása érdekében az alábbi beavatkozások szükségesek:

Adósságkezelés kiterjesztése: nem működik, az adósságkezelési program a településen, az elmúlt években nem volt, de elkezdődött egy folyamat, és azon családokat kell bevonni aki még érintettek lehetnek az ügyben. A GYEP program a mostani, nem érintette őket, úgy mint az előző azt dicsérték, és azt mondták, hogy ott sok olyan szolgáltatás érintette őket is ami jónak bizonyult. A lakosság költségeinek csökkentése, a legfontosabb, feladat.

Ez a szolgáltatás a legfontosabb eleme a településen, az alapkompentencia fejlesztésére irányuló képzések támogatása, ösztönzése mellett.

Nem értik ennek a hasznát, és mért is kéne a tartozásaikat kifizetni, nincs jövő képük, máról holnapra élnek. Ezért válasszák az alkalmi munkát napi, vagy heti kifizetést.

Akinek rendszeres a munkajövedelme van, az letiltásra kerül. Így a család jövedelme érezhetően lecsökken, többen ezért azt gondolják, hogy feketén, illetve napi bejelentéssel dolgoznak.

Mindenképpen pénzügyi tudatosság javítását célzó programra lenne szükség, hogy az ügyfelek eljussanak arra a pontra, hogy felismerjék, hogy a felhalmozott tartozást vissza kell fizetni.

További problémák, a fiatalok tekintetében megjelenő deviáns magatartás, állandó probléma drog, alkohol túlzott fogyasztása gyermek, és szülő tekintetében egyaránt. Előadások tartása az iskolában közösségi helyeken, gyerekek, szülők számára, jelleggel, rendőrségi egészségügyi szakértők bevonásával. A gyermekek szabadidős tevékenységeinek hiánya, ennek bővítése és közösségi programok növelése, hogy a roma és nem roma lakosság elfogadóbb legyen egymással szemben. Sportolási lehetőségek biztosítása rendszerességgel.

Tulajdoni jogviszonyok rendezése: mindenképpen jogi szakember alkalmazása javasolt, aki a célcsoportnak ingyenesen segít. Előzetesen fel kell mérni, hányan élnek olyan ingatlanban életvitelszerűen, ami nem az ő nevükön van, és fontos a tulajdoni lapra bejegyzett tartozások előzetes átnézése. Ezen a településen ez alacsony számot jelent. maximum-5-10 %-ot érinthet a helyi emberek szerint.

Foglalkoztatás javítását célzó program: ezen településen, inkább a magasabb iskolai végzettség elérésének, és motivációja lehet a kitűzött cél, hogy az itt élők minél jobban fizetett munkaköröket töltsenek be. Az itt élő roma szakemberek példaképpé valljanak.

Lakhatási programok: A közműszolgáltatásokba való be-, és visszakapcsolás: ahol nincs áram és nincsen víz bekötés a KSH adatok alapján. Előrefizetős villanyóra felszerelése elég sok háztartásban van, de ennek népszerűsítésére előnyeinek hangsúlyozására célzott program indítása ahol még szükséges lehet 60-70%-ról beszélnek, ahol már ez a mérőóra van kihelyezve.

Bérlakásfejlesztés tekintetében

BÉRLAKÁSOK

Az önkormányzat hozzáállása a bérlakás fejlesztési programhoz: a bérlakás-fejlesztésekkel szemben negatív, együttműködő, de vannak fenntartásai (segíteni szeretne, élhetőbb szebb településért dolgozik), támogatja a programot, minden forrást, ami a településre érkezik, de ezen, program elemében nem kíván szerepet vállalni. A településen 2 szolgálati lakás van az önkormányzat tulajdonában, szakembereknek fenntartva.

A településen elmondása alapján 95%-ban a tulajdon viszonyok rendezettek.

Az eladósodottság a településen élők elég nagy hányadát érinti, a hivatalosan megjelenő adósságok legnagyobb része Provident, személyi kölcsönök, telefontartozások, kisebb áruhitelk. Jellemzőek még a közüzemi tartozások, telefontartozás, kábeltévé tartozás. Ennek indokaként, lehetnek még emberek, akik el a legális munkaerő-piacot, válasszák. A végrehajtók egyből megtalálják őket és a megélhetésük veszélybe kerülhet. Uzsoráról ne beszélt senki.

10 cégnél is több küld a településre buszokat a munkába járás megkönnyítése miatt, sokan élnek a helyzettel, közmunkában leginkább már csak azok dolgoznak akik fizikálisan és mentálisan, nem tudnak elmenni más munkahelyekre, az önkormányzat küzd az előző években szépen kiépített mezőgazdasági területek rendben tartásával is.

Lakóépületek állaga megfelelőnek mondható, van egy-két ház ami mg renoválásra szorulna de szerkezetileg rendben van. A lakásépítés az elmúlt időszakban nem történt, a lakóház felújítás is a CSOK-al érintett ingatlanokon leginkább.

Krízislakások kialakítása: esetlegesen

Bérlakások kialakítása a településen belül mobilizálható családoknak:

Elsődleges célcsoport a munkajövedelemmel rendelkező, rendezett életvitellel családok lehetnének, akik jelenleg túlszűfolt lakáskörülmények között élnek. Előzetesen fel kell mérni, hogy esetleges állami támogatásra jogosultak-e egy saját tulajdonú ingatlan megszerzéséhez. Amennyiben nem egy köztes időszakra bérlakásba költöztethetők lehetnének addig ameddig az állami támogatáshoz szükséges jogosultságot meg tudják szerezni, illetve előtakarékoskodni tudjanak. Jelenleg 8-10 ilyen család van a településen.

Más településen kialakított bérlakásokba történő mobilitás: Falusi csok támogatásból nem jellemző új ingatlan vásárlása más településen, ennek oka az erős rokoni kötődés. A más településen kialakított bérlakásokba történő mobilitásról további információ és kutató munka szükséges.

Összefoglalóan a potenciális célcsoport nagysága a célcsoport körében:

Stabilizálás

Szoft programok:

- adósságkezelés: a településen élő családok 50-60%
- tulajdonviszony rendezés: nem ismert, de nagy valószínűséggel rendezettek

Magántulajdonú lakások javítása

- legszükségesebb karbantartási munkák végzése: 20-30 ház (tető kommandó)
- lakások komfortosítása, felújítása:

Bérlakás fejlesztés

- krízislakás: 1-2
- településen belüli mobilizáció: 8-10 család
- más jobb helyzetű településre mobilizálható 0.

4.3 Bérlakásfejlesztés beavatkozási terve

A ténylegesen megvalósítható bérlakás-fejlesztések megbecslése:

Krízislakások biztosítása:

esetlegesen

Bérlakás-fejlesztések:

Elsődleges célcsoport a munkajövedelemmel rendelkező, rendezett életvitellel családok lehetnének, akik jelenleg túlszűfolt lakáskörülmények között élnek a telepen. Előzetesen fel kell mérni, hogy esetleges állami támogatásra jogosultak-e egy saját tulajdonú ingatlan megszerzéséhez. Amennyiben nem egy köztes időszakra bérlakásba költöztethetők lehetnének addig ameddig az állami támogatáshoz szükséges jogosultságot meg tudják szerezni, illetve előtakarékoskodni tudjanak.

településen belül mobilizálható családoknak Jelenleg 8-10 ilyen család van a településen.

Más településen kialakított bérlakásokba történő mobilitás:

nem releváns.

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program a család lakását és felújítja (a család benne marad)	2			2

Üres lakást vesz a program				
A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)	4	2	n.a	4
Túlzsúfolt lakásból szétköltöző család költözik be	4	0	n.a	4
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást	4	0	n.a	4
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást	2	0	n.a	2
Összesen	10	2	n.a	10

4.4 Opcionális kiegészítő fejezet

Amennyiben a beavatkozási terv megvalósításában fontos további szervezeti együttműködés, vagy olyan, kifejezetten a településre jellemző kockázatok társulnak hozzá, amelyeket a fenti tematikus fejezetekben nem lehetett körbejárni azt ebben a kiegészítő fejezetben lehet megtenni.